

GUIA DOCENT D'ASSIGNATURA

Titulació: Llicenciatura en Ciències Religioses					
Nom assignatura: LLATÍ MEDIEVAL					
Curs	2017-2018			ECTS	4
Període lectiu	1er quadrimestre	H. de classe setmanals	1,30h	Àrea	
Professor	Dr. Ramon Torné Teixidó			Llengua	Català

Descripció/Justificació

Durant més de vint segles la llengua llatina s'ha utilitzat en la tradició occidental, i molt especialment, dins l'Església. L'objectiu principal de l'assignatura és facilitar a l'estudiant l'accés als textos de la tradició de l'Església a partir de l'Alta Edat Mitjana com ara la Bíblia *vetus Latina*, Pares i doctors de l'Església, himnes, inscripcions, textos teològics i altres documents.

Requisits i orientacions prèvies

Un bon coneixement de la pròpia llengua ajudarà a assimilar millor la gramàtica llatina (especialment la morfologia i la sintaxi).

Objectius Específics

1. Aprendre a llegir i dominar el vocabulari llatí que ha present a la filosofia, la teologia i molts altres documents.
2. Dominar la morfologia bàsica (declinacions i conjugacions) i la sintaxi corresponent.
3. Llegir en llatí les cites importants que surten en els cursos de teologia, ja siguin de caràcter doctrinal com històric (p. ex. inscripcions).
4. Poder analitzar un text en llatí de la Vulgata, així com dels Pares de l'Església i altres documents notables.

Competències

Competències transversals (genèriques)

Entre les competències generals es poden assenyalar:

1. Desenvolupar les habilitats de planificació, gestió del temps i recursos d'aprenentatge de forma autònoma.
2. Treballar metodològicament l'aproximació a un text escrit en una llengua clàssica a fi d'analitzar-lo de forma comprensiva i extreure'n la informació més substancial.
3. Apreciar la riquesa cultural antiga, la seva idiosincràcia i pervivència.

Competències específiques

L'estudi del llatí confereix:

1. Coneixement progressiu dels fonaments bíblics i teològics: contingut, vocabulari...a partir del mateix text bíblic i/o dels Pares de l'Església.
2. Capacitat per a reconèixer i accedir a les obres de referència en la investigació teològica més antigues.
3. Coneixement i comprensió pràctica de mètodes i tècniques d'estudi de la llengua llatina.

Continguts

Són bàsics els apartats teòrics del curs que ofereixen la descripció més succinta de la llengua llatina:

- nocions de llengua flexiva: casos (funció) i verb
- classificació de les diferents declinacions llatines
- principals paradigmes dels temps verbals en ambdues veus
- ús dels adjectius i pronoms (sobretot personals, indefinits, relatius)
- paraules invariables (preposicions i el seu ús, etc.)
- l'anàlisi sintàctica, la frase llatina
- sintaxi dels infinitius i participis

En una segona part de l'assignatura, a fi sobretot de treballar i dur a la pràctica aspectes de sintaxi, ens dedicarem a la lectura i traducció de passatges llatins —escollits segons nivell de dificultat— que fornirà el professor i que tocaran aspectes variats:

- Pares de l'Església
- Documents conciliars
- Himnes antics
- Alguns autors escollits: Vetus Latina, Egèria, Hildegarda de Bingen, Boeci, Ramon Llull, sant Tomàs, Sulpici Sever, etc.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

a) Treball a l'aula:

1. Explicacions del professor: 35%.
2. Correcció d'exercicis: 25%.

b) Treball personal:

1. Repassar la lliçó, estudi personal: 15 %
2. Fer un "Thesaurus" personal amb el vocabulari de cada lliçó que s'anirà enriquint amb els termes que surtin en l'estudi. Fitxes amb característiques, paradigmes de declinació i conjugació conforme vagin sortint: 5%.
3. Exercicis de preparació i treball a casa: 20 %

Avaluació

Criteris d'avaluació

Es valorarà i avaluarà segons:

- els conceptes (exàmens): 55 %
- procediments (presentació d'exercicis i treballs): 20 %
- actitud (participació a classe): 20 %
- "Thesaurus" i fitxes dels paradigmes: 5%.

Bibliografia bàsica

Convé que cada alumne es procuri:

- a) un diccionari de llatí (cal que tingui un mínim de 30.000 entrades), i
- b) una gramàtica llatina. L'alumne podrà fer servir els materials disponibles en línia. També s'aconsella la gramàtica clàssica d'E. Valentí Fiol, o els treballs de S. Segura Munguía (*Gramática latina*, Universidad de Deusto) o de M. Aguilar, V. Calvo, et alii (*Salve. Aprender latín en la tradición cristiana*, Pamplona).

Alguns ítems de referència pràctica que el professors anirà comentant i ampliant, a partir dels quals fornirà textos de treball, són els següents:

- Cremaschi, G., *Guida allo studio del latino medievale*, Liviana, Ed. Padova, 1959 (reeditat)
- Fontán, A. & Moure, A., *Antología del latín medieval. Introducción y textos*, Madrid, Gredos, 1987 (reeditat)
- García de la Fuente, O., *Introducción al latín bíblico y cristiano*, Madrid, Ediciones Clásicas, 1990 (segona edició: *Latín bíblico y latín cristiano*, Madrid, CEES, 1994)
- García de la Fuente, O., *Antología del latín bíblico y cristiano*, Málaga, Edinford, 1990
- József, H., *El latín vulgar*, Barcelona, Ariel 1997
- Martínez Gázquez, J. & Florio, R. (coords.), *Antología del latín cristiano y medieval. Introducción y textos*, Bahía Blanca, Universidad Nacional del Sur, 2006
- Marucchi, O., *Christian epigraphy. An elementary treatise, with a collection of ancient Christian inscriptions mainly of roman origin*, Cambridge University Press, 1912 (llibre també disponible en línia a <<http://www.archive.org>>
- Norberg, D., *Manuel pratique du Latin médiéval*, París, Édit. A. & J. Picard, 1968.